

Sygn. akt III U 807/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 lutego 2014r. w S.

sprawy **W. P.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

w związku z odwołaniem W. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 25 października 2013 r. znak (...)// (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 807/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., decyzją z dnia 25.10.2013r. odmówił W. P. do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r. emerytura przysługuje, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli przystąpił, to złożył wniosek o przekazanie środków do budżetu państwa za pośrednictwem Zakładu;
- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r., udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Zakład odmówił W. P. prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował on 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy do stażu pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 01.11.1972r. do 25.04.1973r. i od 08.05.1975r. do 21.09.1992r. tj. do daty wystawienia świadectwa pracy w warunkach szczególnych w Zakładach (...) w S., ponieważ powołano się w nim na nieaktualne przepisy resortowe, a ponadto zawiera rozbieżności w stanowiskach wykazanych przez zakład pracy i tymi wynikającymi z przepisów resortowych. Podniósł również, iż z dokumentów uzyskanych z Archiwum nie można ustalić charakteru pracy w celu potwierdzenia, czy praca na stanowisku skrawacza drewna płasko, sterowniczego pras, mistrza zmiany, zastępcy kierownika produkcji, kierownika produkcji, były pracami w szczególnych warunkach, wymienionymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r.

Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku Zakład przyjął za udowodnione okresy składkowe na dzień 1.01.1991r. w ilości 26 lat, 3 miesiące i 27 dni.

W odwołaniu od tej decyzji W. P. domagał się uwzględnienia pominiętych przez ZUS okresów pracy w warunkach szczególnych i przyznania wcześniejszej emerytury. Powołał się na świadectwo pracy w warunkach szczególnych, z którego jego zdaniem jednoznacznie wynika przez jaki okres i na jakich stanowiskach pracował w warunkach szczególnych. Do odwołania dołączył kserokopie protokołów komisji kwalifikacyjnych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, uzasadniając jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania za uzasadnionego uznać nie można było.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1.01.1999r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27.

Ustęp 2 stanowi zaś, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Według natomiast art. 32 ust. 4 tej ustawy, wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tymi zaś przepisami dotychczasowymi są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Stosownie do § 1 ust. 1 tego rozporządzenia, stosuje się ono do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 tego rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej „wykazami”. Paragraf 2 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, zaś według § 4 ust. 1, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z powyższego wynika więc, że aby ubezpieczony mógł otrzymać emeryturę na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przy spełnieniu pozostałych warunków, musiała być przez niego wykonywana w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 15 lat, przy czym w szczególnych warunkach, to w takich, jakie są wymienione w wykazie A powołanego rozporządzenia. Nie wystarcza więc powołanie się na same szkodliwe warunki pracy aby można było ją uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach.

Wskazać przy tym należy, że organ rentowy może zakwestionować świadectwo pracy potwierdzające wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych, które jak każdy dokument nieurzędowy w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 kpc podlega kontroli zarówno co do prawidłowości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej (np: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 24.09.2008r. III A Ua 795/08 – Lex 478688 i Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4.11.2008r. III A Ua 3113/08 – Lex 552003).

W. P. domagał się uznania mu jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w S. od 01.08.1972r. do 31.10.1992r. Mimo jednak, że rodzaj zajmowanych stanowisk przez odwołującego się w tym Zakładzie potwierdzili zawnioskowani przez niego świadkowie J. O. i R. R., a także wynika on, jak i okres zatrudnienia, z jego akt osobowych, to nie można było uwzględnić mu go do okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat, tj. niezbędnego do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. Aby bowiem można było zaliczyć okres zatrudnienia do pracy w szczególnych warunkach niezbędnej do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury, praca w szczególnych warunkach musiała być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Tak przecież stanowi § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. Tymczasem w odniesieniu do odwołującego się nie można uznać aby taką cały czas w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w S. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jak na to wskazał biegły z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy taką cały czas w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w S. można było tylko uznać w kwestii prac związanych z zajmowaniem stanowisk skrawacza drewna na płasko, sterowniczego pras, mistrza zmiany wydziału produkcyjnego i zastępcy kierownika wydziału produkcyjnego. Na tych stanowiskach odwołujący się pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres dający w sumie 11 lat i 15 dni. Natomiast pozostały okres związany z pracą na stanowisku kierownika wydziału produkcyjnego – 6 lat 3 miesiące i 3 dni - nie był okresem pracy w szczególnych warunkach. Wprawdzie na tym stanowisku odwołujący się sprawował nadzór nad stanowiskami, na których wykonywana była praca w warunkach szczególnych, jednak nadzór ten nie miał charakteru trwałego i ciągłego. Oprócz bowiem bezpośredniego nadzoru do jego stałych obowiązków należały również inne czynności, niewymienione w Wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. W tym zakresie Sąd w pełni podzielił opinię biegłego, gdyż ma potwierdzenie w aktach osobowych odwołującego się i przepisach prawa. Odwołujący się bowiem będąc kierownikiem wydziału produkcyjnego wykonywał prace związane nie tylko z nadzorem, ale też związane z realizacją gospodarki zaopatrzeniowej wydziału, wykonywaniem czynności analityczno – obliczeniowych, czy prowadzeniem ewidencji niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania wydziału, które to nie są pracami w szczególnych warunkach.

Sąd Najwyższy wskazał tymczasem, że czynności ogólnie pojętego nadzoru lub kontroli w procesie produkcji wykonywanej w wydziałach i oddziałach, w których zatrudnieni są pracownicy wykonujący pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia z 1983 r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze objęte poz. 24 działu XIV wykazu A, to wyłącznie te czynności, które wykonywane są w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc polegające na bezpośrednim nadzorze i bezpośredniej kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w

szczególnych warunkach. Jeśli zatem czynności te wykonywane są w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na stanowisku pracy związanej z kontrolą międzyoperacyjną, kontrolą jakości produkcji i usług oraz dozorem inżynieryjno-technicznym, to okres wykonywania tej pracy jest okresem pracy uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu. Natomiast jeśli pracownik zatrudniony na stanowisku związanym z kontrolą międzyoperacyjną, kontrolą jakości produkcji i usług oraz dozorem inżynieryjno-technicznym wykonuje - poza bezpośrednim nadzorem procesu produkcji - inne czynności, w tym szeroko rozumiane czynności administracyjno-zarządzające, polegające na wykonywaniu pracy umysłowej i biurowej, istotne znaczenie z punktu widzenia uprawnień do emerytury na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (tym samym art. 184 tej ustawy) ma ustalenie, jaką część obowiązującego czasu pracy zajmowały te czynności (wyrok z dnia 06.12.2007r., sygn. III UK 66/07, LEX 483283).

Tymczasem należy uznać, że wykonywane przez odwołującego się prace związane z realizacją gospodarki zaopatrzeniowej wydziału czy związane z czynnościami analityczno – obliczeniowymi musiały mu zabierać dużo czasu. Tym samym nie można uznać, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w warunkach szczególnych, a co za tym idzie, nie spełnił wszystkich przesłanek do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury.

Mając więc to wszystko na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴§ 1 kpc oddalił odwołanie.

PW/mt